

Θέμα 6

Kamishibaï και αγωγή του πολίτη: μαρτυρίες

Μεταξύ των εκπαιδευτικών προκλήσεων που εντοπίζουν οι συμμετέχοντες/ουσες στον διαγωνισμό (καθηγητές/τριες, παιδαγωγοί κ.λπ.) είναι η ενίσχυση της ιδιότητας του πολίτη, με την ευρύτερη έννοια του όρου, δηλαδή του σεβασμού της κοινότητας και των κανόνων της, αλλά και των δεξιοτήτων διαπραγμάτευσης και συζήτησης που ευνοούν τη συμβίωση.

«Το kamishibaï είναι ένα ενοποιητικό εργαλείο και βοηθάει στο να έρθει η τάξη κοντά». (Γαλλία)

«Το πρόγραμμα αυτό είναι πολύ σημαντικό για την ανάπτυξη της συνεργατικής εργασίας και της ενεργητικής μάθησης.

Το πρόγραμμα είχε αντίκτυπο στο περιεχόμενο που σχετίζεται με τη συγγραφή, τη δημιουργία μιας ιστορίας; τις στάσεις και τις αξίες (περιέργεια, σεβασμός για τους άλλους, γλώσσες) και τις εγκάρσιες δεξιότητες (δημιουργικότητα, ανθεκτικότητα, συνεργασία σε ομαδικές εργασίες)». (Γυμνάσιο-Πορτογαλία)

« Το πρόγραμμα προέκυψε στα μαθήματα της Αγωγής του Πολίτη, από το υπο-θέμα της Διαπολιτισμικότητας και της σημασίας της αποδοχής του άλλου και της διαφορετικότητας ». (Γυμνάσιο, Πορτογαλία)

Το άνοιγμα στη γλωσσική ποικιλομορφία καθιστά δυνατή την έναρξη μιας πιο σφαιρικής διαδικασίας για το καλωσόρισμα της διαφορετικότητας:

«Είναι σχετικά νέοι, αλλά κατάφεραν να διατηρήσουν τις λέξεις που τους επιτρέπουν να καλωσορίζουν τα παιδιά από τη Βουλγαρία, την Κίνα, την Αγγλία, την Αραβική Χερσόνησο και τώρα στη νοηματική γαλλική γλώσσα, λέγοντας απλώς ένα καλημέρα στη γλώσσα τους καθώς και δύο ή τρεις άλλες λέξεις. Δεν είναι έκπληκτοι ή απρόθυμοι, αντίθετα έχουν γίνει απαιτητικοί» (Γαλλία).

«Κάθε μαθητής έχει την ευκαιρία να εκφράσει τις ιδέες του και να συμμετάσχει ενεργά στις διάφορες φάσεις του έργου. Επιπλέον, αυτό το πρότζεκτ επιτρέπει τη συνεργατική

εργασία, ευνοώντας τη συμπερίληψη όλων των μαθητών, ιδίως χάρη στη διαθεματική προσέγγιση» (Δημοτικό σχολείο, Valée d'Aoste).

Αυτό το άνοιγμα καθιστά επίσης δυνατή την έναρξη ανταλλαγών που, γενικότερα, οδηγούν σε μια αποκέντρωση που ευνοεί τη συνεκτίμηση της ετερότητας. Ορισμένοι παιδαγωγοί δίνουν έτσι έμφαση σε μια:

«Αύξηση της περιέργειας για τον άλλο, αύξηση των ανταλλαγών μεταξύ παιδιών/παιδιών και παιδιών/ενηλίκων, άνοιγμα στη γλωσσική και πολιτισμική ποικιλομορφία όλων» (Γαλλία).

«...Τα παιδιά ζητούσαν με περιέργεια τη μετάφραση των προτάσεων στους ξένους φίλους τους. Τα αλλοδαπά/ξένα παιδιά ήθελαν να συμμετέχουν με τη μητρική τους γλώσσα».

Πιο συγκεκριμένα, η δημιουργία του Kamishibaï μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να αναπτύξει με το κοινό τα ερωτήματα που σχετίζονται με την κατάρρευση της ισότητας και να δουλέψει πάνω στις αποκλίνουσες αναπαραστάσεις.

«Ένα άνοιγμα για να συζητήσουν πολύπλοκα θέματα όπου δεν αισθάνονται πάντα άνετα (φυλετικές ή γλωσσικές διακρίσεις). Άκουσα σχόλια που έδειχναν μια επίγνωση των καταστάσεων των μαθητών που απαιτούσαν ενσυναίσθηση. Ανέπτυξαν επίσης την περιέργεια». (Γαλλία)

«Μου φαίνεται απαραίτητο να εκτιμήσουμε άλλες γλώσσες και άλλες ιστορίες και ταυτόχρονα να αποδομήσουμε διακριτικά ορισμένα στερεότυπα». (Γαλλία)

«Είδαμε ότι οι μαθητές, σε μια συμπεριληπτική κατάσταση, άσκησαν μια δημοκρατική μεθοδολογία. Έμαθαν να σκέφτονται για τα συναισθήματά τους και να λένε στο κοινό αυτό που πιστεύουμε». (Δημοτικό σχολείο, Valée d'Aoste)

Αρκετές ανατροφοδοτήσεις εμπειριών δείχνουν ότι αυτή η διάσταση είναι πολύ παρούσα στη συλλογική προπαρασκευαστική εργασία για τον διαγωνισμό και ότι παίζει έναν καθοριστικό ρόλο στην ενίσχυση των κινήτρων των μαθητών.

«Αυτό επέτρεψε και θα συνεχίσει να δημιουργεί μια αίσθηση κοινότητας μεταξύ μαθητών από διαφορετικά τμήματα και σχολεία. Οι μαθητές από το σχολείο μας που δεν ανήκουν στην τάξη μου ζήτησαν να έρθουν στη δική μου αντί να πάνε en permanence. Χάρηκαν που μπόρεσαν να βοηθήσουν λίγο περισσότερο στο πρόγραμμα». (Γαλλία)

«Το πρόγραμμα αυτό επέτρεψε μια διαθεματική εργασία: ζωντανές γλώσσες, εικαστικές/οπτικές τέχνες, λογοτεχνία, γραπτή και προφορική έκφραση, ηθική και

πολιτική αγωγή. Αυτό έδωσε αφορμή για πολυάριθμες αναγνώσεις άλμπουμ, μυθιστορημάτων, ντοκιμαντέρ, Kamishibai κ.λπ. Αυτή η πολιτιστική "τροφή" είναι πρωταρχικής σημασίας, ιδίως για τους μαθητές που υποφέρουν από έλλειψη πρόσβασης σε βιβλία. Αυτή η πολιτιστική "τροφή" είναι απαραίτητη, ιδίως για τους μαθητές που υποφέρουν από έλλειψη πρόσβασης σε βιβλία. Βασίστηκε επίσης σε ένα θεμελιώδες στοιχείο: την εκμάθηση της συνεργασίας (εργασία σε ομάδες, συλλογικότητα, αποδοχή συμβιβασμών, αποδοχή ότι οι ιδέες όλων λαμβάνονται υπόψη, αλληλοακρόαση, επιχειρηματολογία...)» (Γαλλία, δημοτικό σχολείο).

«Η μεγαλύτερη αλλαγή που έχω παρατηρήσει σχετίζεται με τον τρόπο που τα παιδιά και στις δύο τάξεις μιλούν και σχετίζονται μεταξύ τους: αισθάνονται λίγο περισσότερο μέρος ενός κοινωνικού οργανισμού που τους ανήκει». (Δημοτικό σχολείο, Vallée d'Aoste)

Συμπερασματικά, η προηγούμενη εμπειρία δείχνει τον αντίκτυπο του προγράμματος στο σχολικό κλίμα και, γενικότερα, στη σχέση με τη συλλογικότητα.

«Αυτό το πρόγραμμα μπορεί να έχει ευεργετικά αποτελέσματα στο σχολικό κλίμα» (Γαλλία)

«Η ανάγκη για συγκέντρωση ιδεών επέτρεψε να καταλάβουν ότι ενωμένοι ήταν πιο παραγωγικοί και έτσι έμαθαν να σέβονται ο ένας τον άλλον». (Γαλλία)